

[Kaj Andresen.]

nye seminarieklasser stiger lønningsudgifterne på seminarierne med 20 mill. kr. De højere skoler — med lærerlønninger på gymnasierne og tilskud til kommunale og private skoler — 60 mill. kr. Handelsskolerne stiger med 35 mill. kr. og hospitalsvæsenet — rigshospitalet og militærhospitalet — med 16 mill. kr.; så er også udgiftstigningen her fordelt.

Her gælder jo i lige så høj grad som ved socialministeriet, at ingen minister kan lægge budget, uden at de nævnte forhøjelser må med. De er fastsat i lov langt de fleste, og her kan næppe findes besparelser. Jeg tror heller ikke, det vil være rigtigt, hvis vi skal sikre den bedst mulige uddannelse for vore unge. Man kan naturligvis overveje, om staten netop skal bære den del af udgifterne, som den i øjeblikket gør, men nyordninger kræver lovændring, og er det et spørgsmål om fordeling af byrderne mellem stat og kommune, fører en nyordning vel andre konsekvenser med sig.

For forsvarrets vedkommende gælder det jo, at de opførte udgiftsstigninger, som for en stor dels vedkommende drejer sig om materialeanskaffelser, er vedtaget af et betydeligt flertal her i tinget. Jeg går ud fra, at kun det ærede medlem hr. Skråppenborg-Nielsen vil foreslå besparelser her.

Sådan er forholdene på disse kun fem, men vigtige områder. Med udgiftstal fra de fire ministerier og fra anlægsbudgettet har det i og for sig ikke været hensigten at udviske indtrykket af et stort og stigende budget — vel snarere tværtimod. Men hensigten har været at understrege, at det er ikke tilstrækkeligt blot at tale om, at statens udgifter stiger 12 eller 15 pct., og antyde, at det er urimeligt. Det må haves i erindring, at hovedparten af stigningerne har folkettingen selv pålagt regeringen. Det er sket gennem lovgivning af social, uddannelsesmæssig og anden samfundsnyttig karakter, og ikke alle lovene stammer i øvrigt fra de seneste års opgangstider. Ønsker man den standard, der er opnået på disse områder, forringet for at opnå besparelser, må man foreslå ændringer af love og bestemmelser.

Der er i det foreliggende finanslovsforslag intet, som får mig til at tro, at noget sådant i større omfang er muligt eller rimeligt. I en tid, hvor man må konstatere, at det private

forbrug er gået stærkt i vejret, også på områder af mere eller mindre luksuspregede karakter, kan det i hvert tilfælde ikke være rigtigt, at staten for at opnå besparelser i den offentlige sektor skulle undlade den ajourføring eller forbedring af den sociale standard, som må være en naturlig følge af vor højere levestandard, eller forsømme opgaver, som er nødvendige for hævdelsen af landets konkurrenceevne under en teknisk og økonomisk revolutionsperiode — for slet ikke at tale om de mange kulturelle opgaver, der ligger for.

Det er min opfattelse, at regeringen på fornuftig vis har foretaget de beskæringer, der burde foretages, inden finanslovsforslaget blev fremsat, og jeg venter ikke, at en gennemgang i finansudvalget vil bringe mange nye sparemuligheder frem.

Det store spørgsmål er vel snarere, om budgettet kan holde. Her har finansministeren jo ganske klart sagt, hvilke udgifter rammen dækker, og hvilke den ikke dækker. Nye udgifter må kræve dækning gennem øgede indtægter; heri er jeg enig med finansministeren. Der hør ikke pålægges det opstillede budget nye udgifter. Der har ganske vist været rejst tvivl om det nødvendige i, at der, når drifts- og anlægsudgifter er afholdt, fremkommer et overskud på 612 mill. kr. Jeg finder, at når man ved forliget søgte for indeværende år at opnå et overskud, som vel andrager henimod 1 milliard kr., for at dæmpe efterspørgselspresset, må det vist siges at være et særdeles beskedent bidrag til afbalancering af økonomien, når et budget på 10 milliarder kr. opfører ca. 600 mill. kr. som overskud. Kasseoverskuddet på ca. 167 mill. kr. er jo også betydelig mindre end for indeværende år; men det er vel rigtigt, at under stramme kreditforhold er et stort kasseoverskud ikke påkrævet, måske ikke engang ønskeligt.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger, men anbefale forslaget til finanslov.

Damsgaard: Det vil være naturligt for mig at indlede denne egentlige finanslovdebåt med at slå fast det ganske centrale, at regeringen med det foreliggende budget foreslår en forøgelse af statens drifts- og anlægsgudgifter med over 1 milliard kr., eller rundt regnet en stigning på $\frac{1}{8}$. Både i antallet af millioner kroner og i procenter